

ISSN: 0257 - 4152
e-ISSN: 2687 - 2072

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EGE ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TARİH BÖLÜMÜ

*Tarih
İncelemeleri
Dergisi*

*XXXIV/2
2019*

BORNOVA - İZMİR

ISSN: 0257-4152

e-ISSN: 2687-2072

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EGE ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TARİH BÖLÜMÜ

*Tarih
İncelemeleri
Dergisi*

XXXIV/2

2019

BORNOVA – İZMİR

TARİH İNCELEMELERİ DERGİSİ

ISSN: 0257-4152, e-ISSN: 2687-2072

Uluslararası Hakemli Dergi

Yılda bir cilt, Temmuz ve Aralık aylarında iki sayı halinde yayımlanır.
Derginin kısaltması: **TİD**

Sahibi

E. Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü adına
Prof. Dr. Yusuf AYÖNÜ (Dekan)

Basım Yeri

Ege Üniversitesi Rektörlüğü Basımevi Müdürlüğü
No: 172/134 Kampüs içi / Bornova, İzmir
Tel : 0232 311 20 59 e-mail: bsmmd@mail.ege.edu.tr

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No: 18679

Basım Tarihi: 30.12.2019

Baskı Adedi: 50

Yazışma Adresi / Correspondence Address

Tarih İncelemeleri Dergisi Editörlüğü
E.Ü. Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, 35100 Bornova-İzmir, Türkiye
Faks: +90 232.388 11 02 Tel.:+90 232.311 13 43/39 26
e-mail: tarihincelemeleri@gmail.com

Tarih İncelemeleri Dergisi,

ULAKBİM-Sosyal Bilimler Veri Tabanı, Emerging Sources Citation Index (ESCI), European Reference Index for the Humanities (ERIH), Modern Language Association of America (MLA), Humanities International Index (EBSCOHost) ve Humanities Source Ultimate (EBSCOHost)'de yer almaktadır.

Derginin internet sayfası: <http://dergipark.gov.tr/egetid>

EDİTÖRLER / EDITORS

Prof. Dr. Süleyman Özkan - Doç. Dr. Nuri Karakaş

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Prof. Dragi Gjorgiev, *Ss. Cyril and Methodius University, Üsküp.*
Assoc. Prof., Fabio L. Grassi, *Sapienza University, Roma.*
Prof. Dr. Cüneyt Kanat, *Ege Üniversitesi, İzmir.*
Prof. Dr. Hasan Mert, *Ege Üniversitesi, İzmir.*
Prof. Justin McCarthy, *University of Louisville, Kentucky.*
Doç. Dr. Cihan Özgün, *Ege Üniversitesi, İzmir.*
Prof. Maria Pia Pedani, *Ca' Foscari University, Venedik.*
Prof. Önhan Tunca, *The University of Liege, Liege.*
Prof. İlya V. Zaytsev, *Russian Academy of Sciences, Moskova.*

YAYIM İLKELERİ

Dergimizde; özgün araştırma ve inceleme makalesi, derleme makale ve ölüm haberi yayımlanır.

Dergide yayımlanan tüm yazıların ilmi ve fikri sorumluluğu yazarına aittir.

Yazıların, başka bir yerde, farklı bir dilde dahi olsa yayımlanmamış olması gerekir.

Yayımları teklif edilen yazılar, yayıncı kurulu tarafından incelendikten sonra hakeme gönderilir ve iki hakemin onayının alınmasıyla yayımlanır.

Yazıların yazım dili, yabancı dilde yazılanlar hariç, Türkiye Türkçesi olmalıdır.

Yazıların sayfa sayısı, metin ve levha olarak 30 sayfayı geçmemelidir.

Yayımlanan makaleler, Yayın Kurulu'ndan izin alınmadan kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz ve çoğaltılamaz.

YAYIM KURALLARI

Makaleler, Türkçe veya İngilizce olabilir. Makaleler için Türkçe “öz” ve İngilizce “abstract” ile beşer adet “Anahtar Kelime (Keywords)” verilmelidir.

Makalenin arkasına 700-800 kelimelik bir İngilizce Summary de eklenmelidir.

Dipnotlar şu şekilde gösterilmelidir:

Tek yazarlı kaynak : Uzunçarşılı 1957, s.23; Karal 1940, s.234.

İki yazarlı kaynak : Bilge ve Kaynak 2000, s.11-12.

İkiden fazla yazarlı kaynak : Hamilton vd. 1957, s.345 vd.

Birden fazla cildi olan kaynak: Ünal 2002, I, s.23-24, Lev. 12.

Yazarın aynı yılda basılmış eserleri: Alkım 1990a, s.45; Alkım 1990b, s.90,

Dipnotlara atıfta bulunulmamalı, **a.g.e.**, **ibid** gibi kısaltmalar kullanılmamalıdır.

Kısaltmalar, “KAYNAKLAR” kısmında liste halinde verilir.

Makalelere eklenmesi istenen görseller ayrı bir dosyada JPEG olarak kaydedilmelidir.

Yazar, metni e-mail yoluyla editöre göndermelidir.

Makale sahibi, açık adresini, elektronik posta ve telefon numarasını yazmalıdır.

Editör, gerektiğinde makalelerin yazım ve dil özellikleri üzerinde değişiklik yapabilir.

Yayımlanmayan makaleler iade edilmez.

Yazılar Microsoft Word programında, metin 11, dipnotlar 9 punto olarak yazılır. Kağıt boyutu 16,5x24 cm. olmalıdır.

TARİH İNCELEMELERİ DERGİSİ
XXXIV-2, 2019

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

MAKALELER / ARTICLES

Süleyman AŞIK

Kayalibay Olayı: Siyasi Hesaplaşma mı, Hukuki Dava mı? 349-367
Kayalibay Event: Political Reckoning or Legal Case?

Ali ÇİFÇİ

John Garstang and Sakçagözü Excavations (1908-1911) 369-386

Sena COŞGÜN KANDAL

Atatürk Dönemi'nde Yurttaşlık Dersleri: Tarihsel Süreç, Ders Kitapları ve Programlar 387-412
Citizenship Courses during Atatürk Period: Historical Process, Textbooks and Programs

Fevzi ÇAKMAK

Milli Mücadele Dönemi Türk Mizahında Muhalif Bir Kimlik: Ali Kemal 413-441
An Opposing Figure of the Turkish Humor during the War of Independence: Ali Kemal

Cenk DEMİR

Birinci Dünya Savaşı ve Milli Mücadele Yıllarında Sinop Rumları: Tehcir ve Mübadele 443-474
The Greeks of Sinop in the First World War, and the years of the National Struggle: Deportation, and Population Exchange

Emel DEMİR GÖRÜR

Hakkâri Sancağı'nda Nesturi Olayları (1896-1897) 475-506
Nestorian Events in Hekkiari Sanjak (1896-1897)

Yonca DENİZARSLANI

Revisiting Americanus Novus: Anglicization Crisis and Salem Witch Trials in Seventeenth Century New England 507-536

Sevgi DÖNMEZ

"Tuzağa Düşmüş Bir Kuş Gibi": Amarna Çağı'nda Bölgesel Çatışmalar, Paralı Askerler ve Vekâlet Savaşları 537-566
"Like a Bird in a Trap": Regional Conflicts, Mercenaries and Proxy Wars in the Amarna Age

Ali Gökhan GÖLÇEK - Altuğ Murat KÖRTAŞ An Economic Overview of Ottoman State Record of Taxes: Temettuat (Profit Tax) Registers of Niğde Sanjak (1844-1845)	567-594
Nurcan KALKIR- Selma BAŞKAN Göktürk Kağanlarının Kültürden Uzaklaşma Eğilimi ve Sebepleri: Taspar Kağan ve İşbara Kağan <i>The Inclination of the Gokturk Khagans to be Estranged from their own Cultures and Reasons: Taspar Khagan and Isbara Khagan</i>	595-608
Sultan Deniz KÜÇÜKER Makedon kral III. Aleksandros'un Egemenlik Diplomasisinde Mitolojinin Kullanımı <i>Alexander the Great's Use of Mythology in His Sovereignty Diplomacy</i>	609-628
Metin MENEKŞE Bingazi Mutasarrıflığı Dâhilindeki Cebel-i Ahdar'ın Coğrafi, Sosyo-Ekonomik Yapısı ve Bölgedeki Bazı Islah Girişimleri <i>Geographical, Socio-Economic Structure of Cebel-i Ahdar in the Governorship of Benghazi and Some Reform Attempts in Region</i>	629-665
Ali MIYNAT Türkleşme Sürecinde Kuzey-Doğu Anadolu'da İlk Sikke Basım Faaliyetleri: Bazı Nadir Saltuklu ve Mengüceklî Sikkeleri Üzerine Değerlendirmeler <i>The First Coinage Activities in North-Eastern Anatolia during The Turkization Period: Considerations on Some Rare Saltuqid and Mengujekid Coins</i>	667-686
Pervin YİĞİT William Warburton and The Eighteenth Century English Enlightenment	687-712
DİZİN/INDEX	713-726

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

MAKALELER / ARTICLES

Süleyman AŞIK

Kayalibay Olayı: Siyasi Hesaplaşma mı, Hukuki Dava mı? 349-367

Ali ÇİFÇİ

John Garstang and Sakçagözü Excavations (1908-1911) 369-386

Sena COŞĞUN KANDAL

Atatürk Dönemi'nde Yurttaşlık Dersleri: Tarihsel Süreç, Ders Kitapları ve Programlar 387-412

Fevzi ÇAKMAK

Milli Mücadele Dönemi Türk Mizahında Muhalif Bir Kimlik: Ali Kemal 413-441

Cenk DEMİR

Birinci Dünya Savaşı ve Milli Mücadele Yıllarında Sinop Rumları: Tehcir ve Mübadele 443-474

Emel DEMİR GÖRÜR

Hakkâri Sancağı'nda Nasturi Olayları (1896-1897) 475-506

Yonca DENİZARSLANI

Revisiting Americanus Novus: Anglicization Crisis and Salem Witch Trials in Seventeenth Century New England 507-536

Sevgi DÖNMEZ

"Tuzağa Düşmüş Bir Kuş Gibi": Amarna Çağı'nda Bölgesel Çatışmalar, Paralı Askerler ve Vekâlet Savaşları 537-566

Ali Gökhan GÖLÇEK – Altuğ Murat KÖKTAŞ

An Economic Overview of Ottoman State Record of Taxes: Temettuat (Profit Tax) Registers of Niğde Sanjak (1844-1845) 567-594

Nurcan KALKIR- Selma BAŞKAN

Göktürk Kağanlarının Kültürden Uzaklaşma Eğilimi ve Sebepleri: Taspar Kağan ve İşbara Kağan 595-608

Sultan Deniz KÜÇÜKER

Makedon kral III. Aleksandros'un Egemenlik Diplomasisinde Mitolojinin Kullanımı 609-628

Metin MENEKŞE

Bingazi Mutasarrıflığı Dâhilindeki Cebel-i Ahdar'ın Coğrafi, Sosyo-Ekonomik Yapısı ve Bölgedeki Bazı Islah Girişimleri 629-665

Ali MIYNAT

Türkleşme Sürecinde Kuzey-Doğu Anadolu'da İlk Sikke Basım Faaliyetleri: Bazı Nadir Saltuklu ve Mengücekli Sikkeleri Üzerine Değerlendirmeler 667-686

Pervin YİĞİT

William Warburton and the Eighteenth Century English Enlightenment 687-712

DİZİN/INDEX 713-726